



Deze week in het lobbymemo:

Tweede Kamer

- Voortzetting debat over het afbouwen van de salderingsregeling
- Dertigledendebat over luchtkwaliteit
- Commissiedebat Kunstmatige Intelligentie
- Rondetafelgesprek Rondkomen
- Commissiedebat Duurzaam Vervoer
- Commissiedebat Externe Veiligheid
- Tweeminutendebat bestuurlijke organisatie, democratie en verkiezingen
- Tweeminutendebat spoor
- Tweeminutendebat Seksueel Geweld en Kindermisbruik
- Tweeminutendebat Participatiewet

Stemmingen

- Dinsdag 24 januari

Eerste Kamer

- Hervormingsagenda Jeugd en Begroting VWS

Brussel

- Europees Parlement: Openbare hoorzitting over monitoren cohesiebeleid en NextgenerationEU
- Komende voorstellen Europese Commissie
- Kabinetsappreciaties Europese voorstellen (BNC-fiches)
- Consultaties Europese Commissie

Tweede Kamer

Voortzetting debat over het afbouwen van de salderingsregeling

Het kabinet wil de salderingsregeling afbouwen die geldt voor mensen met zonnepanelen, de zogenaamde kleinverbruikers. Ooit is die ingesteld om mensen te stimuleren om zonnepanelen op hun dak te leggen. Maar inmiddels is de regeling eigenlijk te succesvol en pakt die zelfs onrechtvaardig uit vindt het kabinet met de coalitie.

De kern van de salderingsregel: mensen die zonnestroom aan het net leveren -- overdag als de prijs laag is -- mogen tegen hetzelfde tarief stroom gebruiken als de zon niet schijnt en de stroomprijs hoger is. Zo betalen huishoudens zonder zonnepanelen, vaak huurders of minder kapitaalkrachtige mensen die niet zomaar kunnen investeren in panelen, mee aan het voordeel van de mensen mét panelen.

Vooraf had de VNG, Consumentenbond Aedes, Vereniging Eigen huis en de Woonbond een gezamenlijk bericht afgegeven dat de afbouw wel kan maar pas als er een alternatief voor in de plaats komt dat zon op dak stimuleert en een redelijk terugverdientijd garandeert. Hoewel in het debat dit bericht niet werd geciteerd bleek het wel het belangrijkste discussiepunt tussen de minister en de coalitie versus de oppositie

Het debat duurde lang en de Partij van de Arbeid en GroenLinks hielden hun kruik in de beantwoordingstermijn van de minister droog of ze te overtuigen waren. Minister Jetten legde uitvoerig uit waarom de regeling nu niet meer nodig is omdat het ons land met 2 miljoen woningen kampioen is met zon op dak, hij erop vertrouwt dat zonnepanelen lucratief blijven voor huurders en huiseigenaren, en als blijkt dat de animo zou gaan verminderen hij aan de knoppen wil draaien om de afbouw later te verlagen en de terugleververgoeding te verhogen. Daarbij verwees hij naar verschillende amendementen van de coalitie die naar zijn mening daartoe meer garanties geven en hij omarmt. Ook wil hij in gesprek gaan met AEDES over een mogelijke stimulering van panelen op daken van huurders.

En zo kabbelde het debat door tot aan de Tweede termijn van de Kamer. De Partij van de Arbeid en GroenLinks waren de eerste twee fracties die aan de beurt kwamen en stelden direct niet akkoord te gaan met het wetsvoorstel omdat de minister geen doelen heeft vastgesteld van zon op dak en de huurders niet tegemoet wil komen. Pas toen kwam er gelijk vuurwerk met de interrupties met het CDA, VVD en de ChristenUnie die de twee oppositiepartijen betichtten van trucjes door het koppelen van andere subsidies en thema's die naar hun mening niks met elkaar te maken hebben en verkiezingsretoriek naar de Provinciale Statenverkiezingen. D66 hield zich opvallend heel stil en kwam met geen enkele interruptie op hun eigen minister en wilde ook de oppositie niet lastig vallen met vragen.

Onrechtvaardig

Jetten wil de salderingsregeling vanaf 2025 geleidelijk afbouwen naar nul in 2031 omdat het kabinet van mening is dat mensen zonder panelen niet hoeven mee te betalen aan het voordeel van mensen met panelen. Bovendien zijn zonnepanelen door de gestegen energieprijzen veel sneller terugverdiend

dan vroeger. De afbouw van de salderingsregeling gaat pas in 2025 van start en dat kost de Staat 100 miljoen euro stelt hij.

Klimaatbeleid moet sociaal zijn, zegt Bontenbal (CDA), Erkens (VVD) hekelt de huidige 'socialisatie' van de kosten. Ze vinden het onrechtvaardig dat mensen zonder zonnepanelen jaarlijks meer dan 200 euro extra kwijt zijn door de salderingsregeling. Dat leidt tot een groeiende ongelijkheid tussen mensen met en zonder panelen.

Kops (PVV) zei in de [eerste termijn van het debat](#) een week eerder dat hij de regeling wilde afschaffen, maar kwam daar toen in een tweet op terug dat het onrechtvaardig zou zijn om dit ook voor bestaande gevallen te doen, omdat die al hebben geïnvesteerd. De PVV steunt de wetswijziging daarom niet. De SP wilde hem daarop bevragen maar Kops was al verdwenen voor de tweede termijn.

GroenLinks, de Partij van de Arbeid, Partij van de Dieren en de Socialistische Partij hadden niets op met het argument van rechtvaardigheid. Zij verwezen naar onrechtvaardige fossiele subsidies die ook door iedereen wordt opgebracht met 1000 euro per persoon per jaar en het feit dat huurders worden vergeten in het voorstel terwijl heel veel daken nog van zonnepanelen moeten worden voorzien met het oog op de klimaatdoelen. Daarnaast betreft het geen subsidie maar een teruggave van de energiebelasting wat ook wat geharrewar opleverde. De SP vroeg of de beoogde 1 miljard aan extra inkomsten van de energiebedrijven terug gaat naar de klanten. Jetten antwoordde dat de ACM gaat toezien op overwinsten en hij erop vertrouwt dat de energierekening lager wordt.

Zon op huurwoningen

Hijssen (PvdA) benadrukt dat er voor huurwoningen echt een inhaalslag nodig is. Pas als daar vorderingen worden gemaakt, kan de salderingsregeling wat hem betreft worden versoerd.. Kröger (GroenLinks) wil eerst een beter plan zien om de opgewekte elektriciteit slimmer te kunnen inzetten. Zij pleit voor een lokaal, decentraal energiesysteem met zo veel mogelijk eigen opwek. Het leek er even op dat de minister een toezegging hierop zou gaan doen. Hij gaat in gesprek met Aedes en minister de Jonge van VRO hoe corporaties gestimuleerd blijven en een aanbod te kunnen blijven doen aan hun huurders. Maar dat zal tijd kosten en ná de wetsbehandeling plaatsvinden. Op verzoek van Omtzigt om een week te wachten met de stemmingen om meer gegevens aan te leveren wil de minister niet in meegaan.

Terugleververgoeding

Om de consument met panelen te beschermen komt er een vergoeding voor terug geleverde stroom als die gaandeweg niet meer gesaldeerd kan worden. Die is nu vastgesteld op 80% van het kale leveringstarief. De minister stelt meerdere keren een vinger aan de pols te houden op de terugverdientijd van 7 jaar (en soms weer 9 jaar) en dat na afloop van de salderingsregeling in 2031 zijn opvolger jaarlijks aan de knop van de terugleververgoeding kan draaien om zon op dak blijvend te stimuleren. Het amendement van de VVD stelt de terugleververgoeding tot 2027 wettelijk vast, evenals de jaarlijkse vergoeding daarna.

Erkens (VVD) is blij met deze voorspelbare bodem. Samen met Boucke (D66) wil hij wel dat dit percentage niet kan worden aangepast zonder eerst de ACM te raadplegen. Omtzigt vindt dat er geen negatieve terugleververgoeding zou mogen zijn. Dat laatste deelt de minister Omdat hij dan teveel ingrijpt in de markt als consumenten zelf kiezen voor een variabel leveringstarief.

Helemaal aan het eind van het debat leek het hier ook weer of de minister een belangrijke toezegging deed. Hij stelde niet te willen ingrijpen in de terugleververgoeding % TENZIJ het gaat om enorme dalen en pieken waardoor het echt onredelijk wordt. En ook dan zal dat via de Kamer besloten worden.

Omdat het even in een bijzin werd gezegd was het bovengenoemde woonorganisaties na afloop niet duidelijk of dit positief gewaardeerd kon worden.

Energieopslag

Energie niet terugleveren maar opslaan is ook onderdeel van de energietransitie. Dat kan in thuisbatterijen, elektrische (deel)auto's en buurtbatterijen, schetst Jetten.

Hoewel sommige batterijen milieubelastend zijn qua grondstoffen, zegt Grinwis (ChristenUnie), zijn er ook verschillende opties voor milieuvriendelijkere thuisbatterijen. Voor buurtbatterijen zijn er volgens hem wel minder regels en slimmere technieken nodig. Jetten noemt ook de mogelijkheid om batterijen te recyclen en benoemde ook minder vervuilende opties van opslag in warmte, waterstof of zoutbatterij.

Betrouwbare overheid

Leijten (SP) vindt met Van der Plas (BBB) en Van Haga (Groep Van Haga) dat de overheid zich onbetrouwbaar toont als de regeling wordt afgeschaft. De SP noemt het contractbreuk. Het is volgens hen een verkeerd signaal aan mensen die zich willen inzetten voor de energietransitie.

Er verdwijnt inderdaad een voordeel, antwoordt Jetten, maar dat is al in 2017 aangekondigd.

Bovendien duurt de afbouw tot 2031 en start die pas in 2025. In 2025 is dus al acht jaar bekend dat de salderingsregeling afgebouwd zou worden. Dat punt haalt de ChristenUnie ook een paar keer aan.

Andere voorstellen

Het zou beter zijn om de fossiele subsidies af te bouwen in plaats van de salderingsregeling, vindt Akerboom (PvdD). Stoffer (SGP) pleit voor minder zon op land en meer zon op dak, zeker op grote daken. De minister kondigt aan dat hij met een voorkeursvolgorde voor zon komt en met een normering voor zon-op-dakprojecten.

GroenLinks diende een amendement in dat gemeenten en provincies het recht geeft energieverbruiksgegevens op te vragen van bedrijven. Dit met tot doel de energiebesparingsplicht te kunnen handhaven. Minister Jetten was er bijzonder positief over en gaf het amendement oordeel Kamer.

Amendementen

Alle amendementen kunt u [hier terugvinden](#). Er zijn onder meer amendementen ingediend om de terugleververgoeding wettelijk vast te leggen tot 2027, kabeldelen van wind-, zonne- en opslaginstallaties, salderen te verplichten per tariefperiode en een voorhangprocedure. De amendementen van de coalitie hebben oordeel Kamer gekregen, die van de oppositie zijn ontraden. Op het voor gemeenten belangrijk amendement van GroenLinks na van hierboven die niets met salderen te maken heeft:

- [Nader gewijzigd amendement van het lid Kröger](#) 35594 nr. 27 t.v.v. nr.18 over het op verzoek van omgevingsdiensten verschaffen van energieverbruiksgegevens van afnemers voor wie de energiebesparingsplicht kan gelden.

Met dit amendement krijgen gemeenten inzicht in het energieverbruik van bedrijven en kunnen ze erop handhaven. Een oude wens van jaren geleden waar EZK maar niets aan wilde doen.

Moties ingediend tijdens het debat

Ontraden tenzij anders aangegeven:

- 35594-30 [Motie van de leden Thijssen en Kröger over zo snel en zo veel mogelijk toegang tot goedkope zonne-energie voor huishoudens in de sociale huursector en huishoudens in energiearmoede](#)

- 35594-31 [Motie van de leden Thijssen en Kröger over in het ibo per maatregel de inkomenseffecten voor verschillende inkomensgroepen weergeven](#)
- 35594-32 [Motie van de leden Kröger en Thijssen over een plan voor de uitrol van zonnepanelen op dak en de verduurzaming van huizen in lijn met het klimaatdoel van 60% CO2-reductie](#)
- 35594-33 [Motie van de leden Kröger en Thijssen over een plan voor het borgen en in de Energiewet opnemen van de mogelijkheden voor lokale opslag en lokaal delen van energie](#)
- 35594-34 [Motie van het lid Van Haga over de salderingsregeling voor zonne-energie niet afschaffen](#)
- 35594-35 [Motie van het lid Van Haga over het onderzoeken van de bijdrage van variabele beprijzing aan het dempen van de pieken op het stroomnet.](#) Oordeel Kamer
- 35594-36 [Motie van het lid Van Haga over onderzoek naar de productie van waterstof met gebruikmaking van de overvloedige energie op piekmomenten](#)
- 35594-37 [Motie van het lid Erkens over onderzoeken hoe beleid kan stimuleren dat er meer zonnepanelen worden geproduceerd in Nederland en Europa](#) Oordeel Kamer
- 35594-38 [Motie van het lid Erkens c.s. over het inventariseren en oplossen van knelpunten op het gebied van thuis- en buurtopslag](#) Oordeel Kamer
- 35594-39 [Motie van de leden Grinwis en Boucke over het gesprek met Aedes aangaan en de uitkomsten daarvan betrekken bij het aanvullende pakket klimaatmaatregelen](#) Oordeel Kamer
- 35594-40 [Motie van het lid Leijten over onderzoeken wat de invloed was van zonnestroom op de algemene consumentenprijs en welk voordeel energieleveranciers hebben bij het doorverkopen van goedkope zonnestroom](#) Oordeel Kamer
- 35594-41 [Motie van het lid Leijten over mogelijk maken dat huishoudens kunnen kiezen hoe en aan wie zij hun opgewekte energie doorleveren](#)
- 35594-42 [Motie van de leden Boucke en Grinwis over ervoor zorgen dat peer-to-peerlevering uiterlijk 1 januari 2025 mogelijk is](#) Oordeel Kamer
- 35594-43 [Motie van het lid Van der Plas over een feitelijke onderbouwing van de prijsdaling voor zonnepanelen](#) Oordeel Kamer
- 35594-44 [Motie van het lid Van der Plas over de terugleveringswaarde van 80% voor minimaal tien jaar vastleggen en eventuele wijzigingen minimaal drie jaar voor de ingangsdatum vastleggen en communiceren](#)
- 35594-45 [Motie van het lid Van der Plas over onderzoeken hoe netbeheerders ondersteund kunnen worden op het gebied van netcapaciteit](#) Oordeel Kamer
- 35594-46 [Motie van het lid Van der Plas over het pas afschaffen van de salderingsregeling wanneer minimaal 5 miljoen huishoudens hun zonnepanelen terugverdiend hebben](#)
- 35594-47 [Motie van de leden Bontenbal en Van der Plas over beter inzichtelijk maken voor huishoudens hoe met zon op dak opgewekte energie ingezet kan worden voor eigen verbruik](#) Oordeel Kamer
- 35594-48 [Motie van de leden Stoffer en Bontenbal over elk jaar in aanloop naar het Belastingplan onafhankelijk inzicht geven in de actuele terugverdientermijn voor investeringen in zonnepanelen door kleinverbruikers](#) Oordeel Kamer
- 35594-49 [Motie van het lid Akerboom over de salderingsregeling niet afbouwen tot in ieder geval 2030.](#)

Dinsdag 31 januari zal er over het wetsvoorstel worden gestemd. Naar verwachting zal het worden aangenomen met een kleine meerderheid van de coalitie. Een paar rechtse oppositiepartijen (FvD, Ja21) waren niet aanwezig op het debat en is niet van bekend hoe zij erin zitten. De SGP heeft in het

debat aangegeven nog te twijfelen. Met de huidige verhoudingen is er geen meerderheid in de Eerste Kamer.

Dertigledendebat over luchtkwaliteit

De Kamer debatteerde met staatssecretaris Heijnen (Infrastructuur en Waterstaat) over de plannen om luchtvervuiling te verminderen.

Jaarlijks overlijden 12.000 mensen vroegtijdig, krijgen 6.000 kinderen astma en ervaren zo'n miljoen mensen met een longziekte problemen. Veel woordvoerders wijzen op de schadelijke gezondheidseffecten van luchtvervuiling.

Normen

Nederland voldoet niet eens aan de Europese normen, stelt Bouchallikh (GroenLinks) vast, terwijl die al veel minder streng zijn dan die van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Het is teleurstellend dat de regering niet alles op alles zet om te voldoen aan die WHO-normen, zegt De Hoop (PvdA), die vraagt om het beschermen van groepen die extra gevoelig zijn voor luchtvervuiling.

In het beleid draait het om de economie, zo concludeert Van Esch (PvdD), en niet om de belangen van mens en milieu. Het lijkt er volgens haar op dat de staatssecretaris de al lage EU-normen nog verder wil afzwakken. Luchtvervuiling is een sluipmoordenaar, zegt Beckerman (SP): uit wetenschappelijk onderzoek blijkt steeds duidelijker hoe gevaarlijk het daadwerkelijk is.

Een gezond milieu is de basis voor welvaart, zegt Hagen (D66). Alleen als we radicaal kiezen voor een circulaire economie, is volgens haar het tij te keren. Zij pleit voor een visie op de economie in 2050 en voor een samenhangende aanpak om luchtvervuiling aan te pakken en de WHO-normen te halen. De advieswaarden van de WHO zijn leidend voor de doelen in 2050, zegt Heijnen: 2030 gaan we niet halen. In haar ogen zijn het geen normen, maar een stip op de horizon. Normen zijn ook altijd een compromis, betoogt de staatssecretaris, tussen een gezondheidkundige wens, economische overwegingen en de bereidheid om ons gedrag aan te passen.

De luchtkwaliteit in Nederland is hartstikke goed, denkt De Graaf (PVV). De WHO heeft volgens hem de normen voor luchtkwaliteit strenger gemaakt, zodat het lijkt alsof er nergens meer schone lucht is. Negeer de nieuwe normen van deze "New Yorkse criminele bende", zo adviseert hij de regering.

Schone Lucht Akkoord

Haverkort (VVD) heeft er vertrouwen in dat het Schone Lucht Akkoord ervoor gaat zorgen dat we de in 2005 gestelde doelen voor 2030 gaan halen. Er zijn volgens hem allerlei positieve ontwikkelingen. Er worden afspraken gemaakt met de industrie om de vervuiling te verminderen. En het wegverkeer wordt steeds meer elektrisch of door waterstof aangedreven.

Om de negatieve effecten van luchtverontreiniging terug te dringen hebben het Rijk en de decentrale overheden in 2020 het Schone Lucht Akkoord gesloten, legt de staatssecretaris uit. Het doel is om 50% gezondheidswinst te halen in 2030 en depositie van stikstof op natuurgebieden terug te dringen. Zij wijst op de maatwerkafspraken die met onder andere Tata Steel, Dow Benelux, Nobian en OCI worden gemaakt.

Emissies van biologische oorsprong uit de landbouw mogen niet hetzelfde behandeld worden als emissies van de industrie, betoogt Van der Plas (BBB). Het zijn onvergelykbare soorten bronnen die we volgens haar niet op één hoop mogen gooien.

Moties ingediend tijdens het debat

- 30175-430 [van het lid Van Esch over een tijdpad voor het uitschakelen van houtstook in woningen](#)
- 30175-431 Motie [van de leden Van Esch en Vestering over bij de stikstofaankoop ook een verbeterde luchtkwaliteit garanderen en geen belastinggeld steken in het verplaatsen van veehouderijen](#)
- 30175-432 Motie [van het lid Beckerman over afzien van het hoger beroep in de zaak over wettelijke bescherming tegen geurhinder](#)
- 30175-433 Motie [van het lid Bouchallikh c.s. over de WHO-normen voor luchtkwaliteit vastleggen in de herziening van de Luchtkwaliteitsrichtlijn](#)
- 30175-434 Motie [van het lid Bouchallikh over een ibo opstellen met een groslijst aan maatregelen voor de sectoren luchtvaart, zeevaart, wegverkeer, industrie en veeteelt ter verbetering van de luchtkwaliteit](#)
- 30175-435 Motie [van het lid Van der Plas over emissies van biologische oorsprong door mens en dier niet onder hetzelfde beleid laten vallen als industriële emissies](#)
- 30175-436 Motie [van het lid Van der Plas over een onderzoek naar de gezondheid van omwonenden als gevolg van industrie](#) Aangehouden

De Kamer stemt op 31 januari over de tijdens het debat ingediende moties.

Commissiedebat Kunstmatige Intelligentie

Wat zou er gebeuren als men een politiek debat volledig door AI zou laten voeren? Toeschouwers van het commissiedebat over AI van 25 januari weten het antwoord: politieke keuzes kunnen niet door een algoritme worden gemaakt. Een debat met staatssecretaris Van Huffelen en minister Adriaansens over het WRR-rapport 'Opgave AI: de nieuwe systeemtechnologie', kansen en bedreigingen van AI en over Europese wetgeving.

WRR-rapport

Eerste spreker Van Weerdenburg (PVV) valt met de deur in huis: het is schandalig dat het kabinet er een jaar over gedaan heeft om een reactie te formuleren op het WRR-rapport. De WRR komt met tien belangrijke aanbevelingen, maar het kabinet ontwijkt deze aanbevelingen en "loopt in cirkels om het probleem heen." Ze verwijt het kabinet een gebrek aan daadkracht. Er verschijnen allerlei vage papieren, maar geen actie. Het geduld met de staatssecretaris voor digitale zaken is helemaal op bij de PVV. Rajkowski (VVD) is iets minder kritisch. Ze is het inhoudelijk eens met de lijn van het kabinet, maar vraagt wel om stappen en haast. Ze pikt één aanbeveling van de WRR uit het rapport: werken aan een 'AI brevet'. De VVD wil een stap verder gaan en pleit voor 'AI engineers' in samenwerking met technische universiteiten. Dat voorstel heeft ze bij de TU Delft gehoord: een opleiding tot AI engineers, zodat opgeleide mensen kennis hebben van de techniek, maar ook van de impact van AI. Zij kunnen dat vervolgens toetsen.

Dekker-Abdulaziz (D66) (die ook als voorzitter optreedt) bevestigt wat de WRR opschrijft: AI is een systeemtechnologie en het raakt alle aspecten van onze samenleving. Ze wil daarom dat er politieke keuzes worden gemaakt. Uit het WRR-rapport haalt ze één aanbeveling die ze belangrijk vindt: het ontwikkelen van een expertisecentrum, waar kennis uit verschillende disciplines gebundeld wordt (ethisch, juridisch, economisch, etc.). Van Weerdenburg vraagt of D66 dan met een motie komt om de aanbeveling uit te voeren – want het kabinet wil er niet aan – maar Dekker-Abdulaziz wacht eerst de reactie van het kabinet nog af.

Minister Adriaansens herkent de woorden van Van Weerdenburg helemaal niet. Ze somt de investeringen op die het kabinet doet in het ontwikkelen (en beteugelen) van AI. Bovendien spoort het kabinet ook andere sectoren aan om acties te ondernemen. Ze verwijst naar de werkagenda van de staatssecretaris en de strategie digitale economie. Daarnaast omarmt het kabinet de aanbevelingen van de WRR. Adriaansens vertelt wel dat het onderzoek van de WRR werd uitgevoerd tijdens het ontwikkelen van het kabinetsbeleid; daardoor lijkt het of aanbevelingen niet worden overgenomen. Op het voorstel van Rajkowski voor AI engineers antwoordt Adriaansens dat er zogenaamde ELSA-labs worden ontwikkeld op technische universiteiten (ethical, legal and societal aspects of AI). De AI-coalitie werkt aan certificering, maar de minister wil graag nog eens met de universiteiten in gesprek over hun ideeën.

Kansen

De grote impact van AI wordt door iedereen erkend. Het biedt allereerst kansen. Die zijn volgens Rajkowski eindeloos. Bijvoorbeeld in de zorg, waar AI inmiddels sommige ziektebeelden beter kan herkennen dan artsen. Volgens Rajkowski helpt AI bij het ontwikkelen van brede welvaart. Ze vraagt wel hoe het staat met drempels in top-sectoren (zoals de zorg) om gegevens en data te delen. De zogenaamde *regulatory sandboxes* voor het mkb zijn ook een belangrijke kans. Bouchallikht (GL) ziet de omvang van een tool als ChatGPT. Die AI heeft een grote impact op de samenleving, maar biedt ook veel mogelijkheden. Ook Dekker-Abdulaziz stelt dat we niet om ChatGPT heen kunnen. Ze ziet voordelen van AI voor de wetenschap, het ontwikkelen van medicijnen en bedrijven. Nederland kan digitale koploper zijn – iets wat Rajkowski geen doel, maar bittere noodzaak noemt. Dekker-Abdulaziz vraagt of AI ook bij het onderwijs betrokken moet worden, zodat iedereen ervan kan meeprofiteren.

Volgens Adriaansens is het onderwijs ontzettend belangrijk. Er is voor 80 miljoen euro toegekend aan het basisonderwijs voor AI, via het Groeifonds. Kennisnet, de PO-raad en de Radboud Universiteit zijn daarbij betrokken. Ook kijkt de minister of digitale geletterdheid moet worden toegevoegd aan het curriculum. De *regulatory sandboxes* zijn goed voor de verbinding met het mkb, aldus de minister. Ze gelooft in die aanpak en wil nu kijken we de sandboxes (binnen de AI Verordening) zo goed mogelijk kunnen worden ingericht. Datadeling is soms lastig, erkent de minister. Soms door angst, maar soms ook door daadwerkelijke juridische drempels. Er wordt ingezet op onderling vertrouwen, zodat kansen benut kunnen worden. Staatssecretaris Van Huffelen gaat nog in op de rol van ChatGPT in het onderwijs. Zij snapt goed dat leerlingen de AI aangrijpen om verslagen te maken – ze zou het zelf waarschijnlijk ook doen. Het levert wel vragen op in het onderwijs, dus het is goed om het daarover te hebben.

Bedreigingen

Naast de kansen zijn er ook bedreigingen voor de samenleving die AI met zich meebrengt. Naast impact op mensen of bedrijven kan AI ook impact hebben op Nederland als land, stelt Rajkowski. Ze wil daarom dat er op Europees niveau gediscussieerd moet worden over het reguleren van AI. Voor de VVD zijn er drie spelregels: het moet altijd duidelijk zijn als je praat met een AI-systeem; er moet internationaal meer worden samengewerkt met gelijkgestemden zoals Japan of Singapore; en er moet gewerkt worden aan *value alignment AI*, waardoor AI automatisch werkt volgens de waarden die wij belangrijk vinden. Dat laatste punt brengt Rajkowski overigens in mede namens de Partij voor de Dieren.

Bouchallikht ziet veel ethische bedreigingen van AI. Ze vraagt naar de mensenrechtentoets, die volgens een eerdere aangenomen motie verplicht moet zijn. Algoritmen en data moeten daarnaast

continu getoetst worden. Daarvoor is de AP aangewezen, maar Bouchallikht maakt zich nog steeds zorgen over de capaciteit van de AP. Van Weerdenburg sluit zich aan bij deze zorgen en ziet heil in meer samenwerking tussen de verschillende advies- en toezichtsorganen.

Discriminatie is een andere bedreiging van AI. Bouchallikht vraagt naar het verbod op het gebruik van risicoprofielen in algoritmen op basis van afkomst. Dekker-Abdulaziz haalt later een student aan die haar tentamen niet kon maken, omdat de AI van de fraudesoftware haar niet herkende vanwege haar donkere huidskleur. Daarnaast vraagt Bouchallikht naar de milieu-impact van AI. De ICT-sector stoot veel CO2 uit – absurd veel. Nederland moet wat haar betreft in Europa vooroplopen met duurzame AI. Dekker-Abdulaziz sluit zich aan bij deze vragen en voegt nog één aspect van AI toe: het risico dat foto's verwerkt worden door AI zonder dat daar toestemming voor is gegeven.

Het kabinet is zich bewust van de milieu-impact van technologie, vertelt Adriaansens. Datacenters zijn bijvoorbeeld verplicht om hun energie duurzaam op te wekken. De sector zelf is ook bezig met duurzame digitalisering. Er wordt gewerkt aan een onderzoek naar het verduurzamen van de digitale industrie; dat komt in het derde kwartaal naar de Kamer. Bovendien wordt AI ook gebruikt om de verduurzaming slimmer te regelen. Het gebruik van foto's zonder toestemming of wettelijke grondslag is gewoon verboden onder de AVG. Of een AI dat automatisch verwerkt of niet maakt niet uit voor de rechtmatigheid ervan. Tot slot noemt Adriaansens de transparantie-eisen in de AI Verordening, waardoor altijd duidelijk moet zijn dat je met een AI-systeem communiceert. Daar is nog wel een grijs gebied, erkent ze, maar het moet sowieso mogelijk zijn om dat bij de toezichthouder te kunnen melden.

De mensenrechtentoets voor algoritmen is verplicht én bindend, stelt staatssecretaris Van Huffelen. Dat staat in de verordeningstekst opgenomen voor hoog-risico-AI. Ze gaat ook nog in op het algoritmeregister; dat wordt op zijn vroegst in 2024 verplicht, omdat er nog een aantal keuzes gemaakt moeten worden. Daarnaast is de uitvoerbaarheid van het register nog een vraagteken. Niettemin is het register begonnen. Op Bouchallikht antwoordt Van Huffelen dat er hard gewerkt wordt aan het 'opschonen' van risicoprofielen. De ministeries doen dat ieder voor zich en een aantal is al klaar. Voor het debat van 15 februari over algoritmegebruik komt er een brief over de voortgang van de motie hierover. Met betrekking tot de capaciteit van de AP als toezichthouder geeft de staatssecretaris aan dat het budget flink oploopt, mede dankzij het geld uit het coalitieakkoord. De AP stelt dat er nu geen tekort is in de capaciteit. De samenwerking tussen de toezichthouders is nog niet rond, maar de Kamer ontvangt daar informatie over zodra er meer te melden is.

Europese wetgeving

De AI Verordening en het aanpalende AI Verdrag kwamen ook ten sprake. Rajkowski herhaalt dat Nederland voorop moet lopen en op EU-niveau regulering moet afspreken. Dekker-Abdulaziz stelt dat het AI Verdrag nog verder rijkt dan de AI Verordening, omdat ook andere landen buiten Europa daarop aansluiten.

Adriaansens geeft een opsomming van de verschillende manieren waarop 'AI-diplomatie' wordt ingezet. Binnen de EU, het Global Partnership on AI, de OESO, de Raad van Europa, UNESCO, de freedom online coalitie en de taskforce AI and human rights zet Nederland in op ethisch gebruik van AI. Van Huffelen ontrafelt de Europese wetgeving: het AI Verdrag komt voort uit de Raad van Europa en is daarmee breder dan de lidstaten. Het ziet vooral toe op mensenrechten. Nederland zit daar aan tafel. De AI Act is veel economischer van aard. De staatssecretaris stelt voor om een technische briefing te organiseren over het AI Verdrag. Op die manier kan de Kamer nog input meegeven voor de onderhandelingen.

Resumerend vraagt Van Weerdenburg een tweeminutendebat aan, omdat ze de acties van het kabinet op dit vlak teleurstellend vindt.

Rondetafelgesprek Rondkomen

Woensdag 25 januari organiseerde de vaste commissie SZW een rondetafelgesprek over het thema 'Rondkomen'. Namens de Kamer waren aanwezig: Kat (D66, vz.), Palland (CDA), Leon de Jong (PVV), Strolenberg (VVD, vervangt De Kort) en Kathmann (PvdA). In vier blokken werd een aantal aspecten uitgediept waardoor het voor mensen moeilijk kan zijn om rond te komen.

Gemeenten en Nibud

In het eerste blok kwamen gemeenten aan het woord in de persoon van Peter Heijkoop, wethouder te Dordrecht en voorzitter van de VNG-Commissie Participatie, Schuldhulpverlening en Integratie. De tweed spreker was Elly Blanksma, voorzitter van de raad van toezicht van het NIBUD en burgemeester van Helmond. Ze constateren dat mensen proberen de eindjes aan elkaar te knopen, bezuinigen waar ze kunnen (sportabonnementen, auto er uit, huisdier verkocht), zien dat het niet genoeg is en teren in op basisvoorzieningen: de verwarming gaat uit, ze melden zich bij de voedselbank. Een ander probleem is dat gemeenten mensen met een middeninkomen die in de problemen komen en de werkende armen niet kennen.

Beiden vragen de Kamer een aantal zaken te regelen. Belangrijkste is een stabiel inkomensbeleid. Kijk naar '24 en regel dat! Zorg dat energietoeslagen dan niet meer nodig zijn. Kijk niet alleen naar inkomens maar ook naar niet beïnvloedbare uitgaven van mensen. Maak ook ruimte voor maatwerk op lokaal niveau. Heijkoop voegt daaraan toe dat de gemeenschappelijke deler is dat de inkomensvoorzieningen te weinig, te onzeker en te ingewikkeld zijn voor mensen. De basis bij het Rijk is niet op orde en gemeenten lopen de gaten dicht maar dat kunnen ze niet meer aan. Daarom moet het Rijk de bestaanszekerheid op orde brengen, waarna gemeenten de groepen kunnen helpen die tussen wal en schip vallen. In concreto betekent dat het wettelijk minimumloon (WML) verder omhoog moet dan de 10% waartoe het kabinet nu besloten heeft. Dat voorkomt veel ellende. Een polderakkoord over de langjarige inkomensontwikkeling zou in deze context heel mooi zijn.

90% van de mensen wordt met de energietoeslag bereikt, volgens een onderzoek van Divosa. Maar de helft van de gemeenten komt niet uit met het budget. Gemeenten gaan er van uit dat dat in orde komt, het Rijk heeft tenslotte een garantie op dat vlak gegeven. En het zou de eer van Kamer en kabinet te na moeten zijn om in 2024 weer een energietoeslag te moeten geven. Voor die tijd zouden de rijksuitvoerders hun zaakjes op orde moeten hebben. Het zou goed zijn als gemeenten de toeslag voor '23 vooruitlopend op het wetgevingstraject kunnen uitbetalen. Nu hebben veel gemeenten teams die de toeslag uitbetalen. Die moeten binnenkort allemaal ontmanteld worden om in juni weer opnieuw te beginnen.

De Kamer doet de goede dingen, bijvoorbeeld op het gebied van de schuldregelingen, verbeteringen in de Participatiewet en bij de aanpak van het complexe toeslagenstelsel, maar er moet een gezamenlijke aanpak komen om de bestaanszekerheid in de volle breedte te verbeteren. De [Commissie Sociaal Minimum](#) die vorig jaar is ingesteld, en waarvan de voorzitter en een van de leden later in het rondetafelgesprek aan het woord komen, kan helpen bij het uitwerken van die brede aanpak, net zoals een visie die de VNG over een paar maanden zal presenteren.

Blanksma gaat nog in op de onwenselijkheid dat toeslagen achteraf verrekend worden. Dat is voor mensen heel stressvol – zeker met de toeslagenaffaire in het achterhoofd. Is het niet mogelijk de toeslagen te verwerken in de uitkeringen, zo vraagt ze zich hardop af. In zijn algemeenheid zou de voorspelbaarheid van het moment dat mensen hun uitkeringen of toeslagen krijgen veel beter kunnen. Nu krijgen mensen op verschillende momenten in de maand een uitkering of toeslag. Dat maakt het voor hen lastiger het overzicht te bewaren.

Overige deelnemers

Na de twee gemeentelijke vertegenwoordigers werd dieper in gegaan op belastingen, arbeidsmarkt, schuldhulpverlening en gedragsbeïnvloeding.

Opvallend was de inbreng van Koen Caminada, hoogleraar te Leiden en lid van de Commissie Sociaal Minimum, waarin hij uitvoerig in ging op kinderarmoede. In Nederland hebben kinderen, in tegenstelling tot andere landen, geen recht op sociale zekerheid. Dat loopt via de ouders. Dat betekent ook dat er bij ons naar verhouding heel weinig inkomensregelingen voor kinderen zijn. Dat heeft weer zijn effect op de gezinnen waar deze kinderen deel van uit maken. Het brengt hem tot de uitspraak dat de loutere aanwezigheid van kinderen een aanwijzing is van een risico op armoede.

Een verhoging van het WML helpt, volgens Caminada. Om mensen beter te laten rondkomen helpt het ook, aldus Joop Schippers, hoogleraar te Utrecht, als zij meer uren gaan werken. Het effect is het grootst bij mensen met een kleine deeltijdbaan van 12, 16 of 20 uur. Als zij wat meer gaan werken, dan verbeterd hun situatie enorm. Om dat voor elkaar te krijgen moeten wel obstakels verdwijnen. Zo moet er voldoende kinderopvang zijn, of zorgtaken die mensen hebben moeten verlicht worden.

André Moerman, schuldenexpert bij SchuldInfo, breekt een lans voor een minder harde inkomensgrens bij allerlei regelingen. Als je nu een euro meer verdient krijg je niets meer. Verzin iets met een afbouwregime, zo stelt hij voor. Hij wil ook dat veel eerder wordt ingegrepen als mensen nog kleine schulden hebben. Nu wordt vaak gewacht totdat mensen een enorme molensteen om de nek hebben hangen. Preventie is dus belangrijk. Hij ziet een nieuwe rol voor de deurwaarder, die een coördinerende en innende rol kan krijgen.

Anne Custers (lector aan de Hogeschool van Amsterdam) gaat nader in op werkende armen. De groep onder werkenden is groter dan onder niet-werkenden. Het zijn zelfstandigen, met en zonder personeel, en banenstapelaars. Het zijn jongeren tot 34 en mensen tussen de 55 en 64. Hoger opgeleiden met een laag inkomen zijn vaak ook niet bekend bij gemeenten. Ze pleit voor betere samenwerking tussen informele (bijv. Schuldhulpmaatje) en formele schuldhulpverlening. Nu vindt slechts een derde van de gevallen die bij informele hulp bekend zijn, zijn weg naar de formele hulp.

Minou van der Werf, onderzoeker te Maastricht, spreekt over de 'doenlijkheid' van beleid. Daarvoor is het nodig aan te sluiten bij de leefwereld en behoeftes van de doelgroep, om bijv. antwoord te krijgen op de vraag waarom mensen geen toeslag aanvragen. Bij het formuleren van beleid zou eigenlijk standaard een gedragswetenschapper mee moeten kijken.

Godfried Engbersen, hoogleraar te Rotterdam en voorzitter van de Commissie Sociaal Minimum, schetst de vier gebieden waar de Commissie naar kijkt: de verzorgingsstaat, bestaanszekerheid, een realistisch mensbeeld als uitgangspunt en een adaptief systeem. Het gaat ook over de balans tussen een eenvoudiger stelsel dat ook rechtvaardig is. De relatie tussen rijk en gemeenten is van belang. Momenteel ligt er teveel op het bord van gemeenten. Het systeem is uit balans.

Er moet een soepeler overgang naar werk komen. Bij het gemeentelijk beleid heb je nu nog een harde knip. Als je een baan hebt ben je bij gemeenten uit beeld. Dat kan mensen verlammen, waardoor ze blijven zitten waar ze zitten.

Bij dit alles gaat het niet alleen over het denk- en doenvermogen van mensen maar ook van dat van de overheid. Er zijn algemene maatregelen nodig, aangevuld met maatwerk. Daar heb je ambtenaren voor nodig die hun mensen kennen. Daar is de laatste jaren teveel op bezuinigd.

Commissiedebat Duurzaam Vervoer

De opbrengst van het commissiedebat over duurzaam vervoer van dinsdag 24 januari is voor gemeenten beperkt. De aandacht van de Kamerleden ging uit naar elektrische voertuigen, met name auto's, deels naar laadinfrastructuur en tot slot was er enige aandacht voor stadslogistiek en werkgebonden personenmobiliteit. Hieronder een beknopt verslag.

Laadinfrastructuur

Bontenbal (CDA) heeft aantal vragen over de laadinfrastructuur. Hij vraagt zich af of er niet beter toegewerkt kan worden naar een landelijk dekkend stelsel, in plaats van te rekenen met het aantal laadpalen. Daar wil hij periodiek over geïnformeerd worden. De 1,7 miljoen laadpalen die in 2030 zouden moeten staan, is geen doel op zich. Koerhuis (VVD) vindt van wel, maar Bontenbal stelt dat het aantal een eigen leven is gaan leiden na een rapport van Ecofys. Bontenbal vindt het verder vreemd dat de tarieven van laadpalen op verschillende plekken verschillen. "EV-rijders zien soms door de bomen het bos niet meer." Koerhuis wil graag een stand van zaken over het plaatsingsplan van laadpalen. Hij is blij dat er nu inzicht is in het tijdspad tot 2030, maar hij mist nog de locaties en de plannen op provincieniveau. Koerhuis wil ook de druk op het elektriciteitsnet verlichten, bijvoorbeeld door slimme laadpalen te plaatsen.

Koerhuis hekelt verder de Ladder van Laden. De ladder remt gemeenten bij het plaatsen van laadpalen, vindt hij. Hij haalt zijn eigen motie aan over de Ladder van Laden, waar VVE's uit zouden moeten. Koerhuis stelt dat veel gemeenten zeer beperkte capaciteit hebben. Dat remt de voortgang van de ladder van laden en het plaatsen van laadpalen, omdat zij beargumenteerd moeten afwijken van de richtlijn. Dat gaan ze dus niet doen, omdat ze daar geen tijd voor hebben. In het debat komt Koerhuis hier vaker op terug, maar staatssecretaris Heijnen is het niet met hem eens. De richtlijn (uit de Ladder van Laden) helpt kleinere gemeenten juist.

Staatssecretaris Heijnen geeft in haar beantwoording aan dat de Kamer eind april de rapportage over elektrisch rijden en laden toegestuurd krijgt, met een update over de hierboven aangehaalde onderwerpen. Ze gaat ook in op de motie van Koerhuis om VVE's uit de ladder van laden te halen. Ze begrijpt de wens om meer zicht te houden op de uitrol van laadinfrastructuur. Maar ze plaatst wel een aantal praktische kanttekeningen. Gemeentelijke plankaarten geven alleen inzicht in de mogelijke locaties van toekomstige publieke laadpunten. Het vaststellen van een locatie op een plankaart zegt nog niet of en wanneer er een laadpunt gerealiseerd wordt. De realisatie van private en semipublieke laadpunten (bij bouwmarkten of grote winkels) is geen publieke verantwoordelijkheid. Die categorieën maken dan ook geen onderdeel uit van die plankaarten. Maar ik wil wel, net als de Kamer, heel goed zicht houden op de voortgang. Naast het doel voor 2030 wil de staatssecretaris samen met de NAL-regio's ook tweejaarlijkse doelstellingen opstellen met betrekking tot het aantal laadpalen. Extra monitoring is volgens haar akkoord, om zicht te houden op het verloop. Voor de zomer komt de staatssecretaris nog met meer informatie hierover.

Stadslogistiek

Van Ginneken (D66) is blij met de vorderingen omtrent de emissievrije zones. D66 ziet graag maar zones, maar Van Ginneken wil ook aandacht voor het verminderen van stadslogistiek. Daarvoor zijn hubs aan de randen van de stad een goede oplossing. Ook elektrische vrachtfietsen kunnen in steden bijdragen aan minder uitstoot van logistiek. Ze wil binnenkort een update horen van de staatssecretaris over stadslogistiek en de vorming van hubs aan de rand van steden.

Ook Stoffer (SGP) vraagt aandacht voor de ontwikkeling van emissievrije zones. Zonder geschikte laadinfrastructuur komen deze zones er namelijk niet. Hij mist de inzet op de uitrol van de laadinfrastructuur voor stadslogistiek. Hij wil voorrang voor bedrijven die actief zijn in de stadslogistiek bij het aansluiten op het elektriciteitsnet.

Voor elektrische vrachtfietsen kunnen bedrijven nu al gebruikmaken van de Milieu-investeringsaftrek. Daarnaast noemt de staatssecretaris het samenwerkingsprogramma zero-emissie stadslogistiek, dat ze samen met gemeenten heeft gevormd. Bedrijven worden daarbij begeleid bij hun overgang naar zero-emissievoertuigen. Kleine ondernemers worden ondersteund via dat programma, onder andere door hogere subsidies bij de aanschaf van een elektrische bestelauto.

Werkgebonden personenmobiliteit

Stoffer vraagt de staatssecretaris goed in de spiegel te kijken bij de regeling werkgebonden personenmobiliteit. Het brengt veel bureaucratie met zich mee, terwijl het maar een beperkte opbrengst heeft. Koerhuis vraagt waarom de administratieve lastendruk bij het mkb komt te liggen en niet bij de energiebedrijven. Staatssecretaris Heijnen antwoordt dat het ontwerpbesluit CO2-reductie werkgebonden personenmobiliteit alleen het aantal gereden kilometers verplicht te rapporteren. Voor dat besluit zijn de administratieve lasten zo laag mogelijk gehouden. Dat is gedaan door zo min mogelijk gegevens van de werkgevers te vragen en door het rapporteren te vergemakkelijken met een elektronische voorziening. Het stelsel dat in Duitsland en België gehanteerd wordt levert een vergelijkbare administratieve last op. Koerhuis vroeg om die stelsels te vergelijken.

Commissiedebat Externe Veiligheid

Het Commissiedebat Externe veiligheid stond zoals gewoon in het teken van de gezondheid voor omwonenden van Tatasteel. Het ging over de maatwerkafspraken tussen kabinet en Tata en de zogenaamde Roadmap Plus. Er gebeurt een hoop, maar verbetering in de gezondheidseffecten is nog niet zichtbaar. Daarnaast speelden ook andere onderwerpen, zoals zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), asbestdaken, asfaltcentrales, gevaarlijk kinderspeelgoed en gewasbescherming.

De aanhoudende VNG lobby op asbest(daken) in samenwerking met partners VEH, LTO en Aedes lijkt steeds meer gehoor te vinden in de Commissie IenW.

De VVD heeft zich als enige fractie kritisch uitgesproken in het debat over asbestdaken. In de eerste termijn vond VVD dat innovatie onvoldoende wordt ingezet. Dat 600 miljoen euro jaarlijks aan asbestsaneringen wordt uitgegeven, de kansen voor innovatie groot zijn, maar onderzoek naar de mogelijkheden niet doelmatig. Dat er een proef gedaan zou worden, maar dat locaties zoeken een probleem is. Ook stelde de VVD vragen naar de doelmatigheid van de communicatiecampagne op asbestdaken.

Staatssecretaris Heijnen (CDA) reageerde in de beantwoording van de eerste termijn door de bewustwordingscampagne aan te prijzen en gaf aan dat het moeilijk is om een locatie van een asbestdak te vinden voor een proef. Het bleef verder wat flets in de beantwoording. VVD was duidelijk teleurgesteld. Er liggen meer dan 80 miljoen m2 asbestdaken en er kan geen locatie gevonden worden? Dat ging er bij de VVD niet in. Klinkt voor de VVD als een excuus, zet tempo op een proef. Wat betreft doelmatigheid van de middelen voor de campagne. 25 jaar zijn asbestdaken al een probleem en nu 9 miljoen besteden aan communicatie? De VVD heeft daar weinig vertrouwen in. Er moeten toch best een tweetal onderzoeken uit dat budget betaald kunnen worden, aldus VVD. De staatsecretaris reageerde om nu plots te zeggen dat de aannemers een probleem zijn: de asbestsaneerders.

In de korte tweede termijn, kwam asbestdaken weer terug. Nu gaf VVD aan niet gerust te zijn. Om 3x3 miljoen euro te hebben, maar geen geld vrij kunnen maken voor een doelmatigheidsonderzoek. VVD wil graag dat de staatsecretaris het wil heroverwegen. Immers, belangrijk is om besparingen te krijgen op de middelen van de overheid. Mochten saneerders tegenwerken dan is dat ook interessant om te weten.

De staatssecretaris gaf uitleg over overige kostenbesparende maatregelen bij asbest binnen de gebouwen. Ze noemde wat voorbeelden hoe dat werkt nu bij terugschalen na metingen. Bijvoorbeeld pakkingen. Verwees daarbij naar collega SZW. SZW onderzoekt waar belemmeringen spelen bij innovatie. SZW gaat ook over toelating daarvan. Wat betreft doelmatigheid en hoeveelheid asbestsanering zijn de zorgen van de VVD breder: gaat ook om asbest binnen, over besparingen. Daarnaast heeft "VNG een plan gemaakt over de saneringen van asbest". Het is niet duidelijk wat de staatsecretaris hier precies mee bedoelt. Samen met VRO/SZW/IenW gaat het gesprek over waar kansen liggen.

De PvdD heeft een 2 minutendebat aangevraagd. En dat biedt dan weer kansen om moties in te dienen.

Op asbestdaken is er een toezegging: “dat tussen mei en het zomerreces de Kamer wordt geïnformeerd over de proef voor methoden van asbestsaneringen”.

Tweeminutendebat bestuurlijke organisatie, democratie en verkiezingen

Tijdens de plenaire afronding van het commissiedebat van 18 januari zijn de volgende moties ingediend:

- Motie van het lid [Ephraim](#) over een aanzet tot een uitvoeringswet waarin alle varianten voor een gekozen burgemeester worden betrokken. Ontraden;
- Motie van het lid [Ephraim](#) over een aanzet tot een uitvoeringswet waarin alle varianten voor een gekozen commissaris van de Koning worden betrokken. Ontraden.

De Kamer stemt op dinsdag 31 januari over de twee ingediende moties.

Tweeminutendebat spoor

Moties ingediend tijdens het debat

- 29984-1082 [Motie van de leden Minhas en Van der Graaf over de stokkende aanpak van het NABO-programma weer op gang brengen](#)
- 29984-1083 [Motie van het lid Minhas c.s. over in overleg met medeoverheden komen tot nieuw beleid voor het vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor door stedelijk gebied](#)
- 29984-1084 [Motie van de leden Van Ginneken en Minhas over uiterlijk het eerste kwartaal van 2023 komen met een ambitieuze visie op het spoorgoederenvervoer](#)
- 29984-1085 [Motie van de leden Bouchallikh en De Hoop over het stimuleren van het gebruik van minder dichtbevolkte routes en andere modaliteiten voor het vervoer van gevaarlijke stoffen](#)
- 29984-1086 [Motie van het lid Alkaya over een plan voor het veilig organiseren van toekomstige groei van het vervoer van gevaarlijke goederen en stoffen](#)
- 29984-1087 [Motie van het lid Alkaya over het opnieuw onderzoeken van de mogelijkheden en onmogelijkheden inzake de routing van risicovolle transporten](#)

Tweeminutendebat Seksueel Geweld en Kindermisbruik

Woensdag 25 januari werd het debat over seksueel geweld en kindermisbruik plenair afgerond. Er werden vier moties ingediend:

- Gewijzigde motie van het lid [Helder c.s.](#) over necrofilie als misdrijf opnemen in het Wetboek van Strafrecht (t.v.v. 31015-266). Oordeel Kamer;
- 267 Motie van het lid [Helder c.s.](#) over ervoor zorgen dat het aantasten van een stoffelijk overschot zelfstandig strafbaar is. Oordeel Kamer;
- 268 Motie van het lid [Helder](#) over onderzoeken of wegstijgen en niet ingrijpen bij seksueel misbruik of geweld strafbaar kan worden gemaakt. Oordeel Kamer;
- 269 Motie van het lid [Mutluer](#) over onderzoeken hoe groot het tekort is aan forensische expertise over kindermisbruik. Oordeel Kamer.

Over de moties wordt op dinsdag 31 januari gestemd.

Tweeminutendebat Participatiewet

Donderdag 26 januari werd het debat over de Participatiewet plenair afgerond. Er werden tien moties ingediend:

- 266 Motie van het lid [Kathmann c.s.](#) over de vrijlating houden op 25%. Ontraden;
- 267 Motie van het lid [Kathmann c.s.](#) over volledige afschaffing van de zoekplicht voor jongeren. Ontraden;
- 268 Motie van het lid [Kathmann c.s.](#) over afschaffing van de kostendelersnorm. Ontraden;
- 269 Gewijzigde motie van de leden [Kathmann en Sylvana Simons](#) over het in beeld brengen van de potentiële doelgroep van basisbanen (t.v.v. 34352-269). Ontraden;
- 270 Motie van de leden [Ceder en Van Baarle](#) over met de SVB mogelijkheden bespreken voor maatwerk bij verblijf in het buitenland. Oordeel Kamer;
- 271 Motie van de leden [Van Baarle en Ceder](#) over maatwerk binnen de vermogenstoets van de AIO voor gevallen waarin de vermogenstoets leidt tot hardheid in de praktijk. Oordeel Kamer;
- 272 Motie van het lid [Van Baarle](#) over voorbereidingen treffen voor een mogelijke wetswijziging om structurele gegevensuitwisseling in de AIO mogelijk te maken. Aangehouden;
- 273 Motie van de leden [Palland en Van Kent](#) over bevorderen dat binnen alle arbeidsmarktregio's sociaal ontwikkelbedrijven aanhaken bij RMT's. Oordeel Kamer;
- 274 Motie van het lid [Palland](#) over het financiële verdeelmodel aanpassen zodat gemeenten bij gelijke inzet van de loonkostensubsidie gelijk worden behandeld. Aangehouden;
- 275 Gewijzigde motie van het lid [Van Kent](#) over onderzoeken hoe wordt omgegaan met smartengeld binnen de Participatiewet in verband met de inkomens- en vermogenstoets (t.v.v. 34352-275). Oordeel Kamer.

Over de moties wordt op dinsdag 31 januari gestemd.

Stemmingen

Dinsdag 24 januari

Aangehouden motie ingediend bij de Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (VI) voor het jaar 2023

- Motie van het lid [Helder](#) over het aanpassen van het Wetboek van Strafrecht met betrekking tot geweldsdelicten tegen politieagenten, brandweerlieden en ambulancepersoneel. Aangenomen.

Wijziging van de Faillissementswet ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhelpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen (35915)

De uitslagen van de stemmingen over de amendementen, het wetsvoorstel en de moties is als volgt.

Amendementen

- Amendement (9) van het lid Van Nispen over het bij de gemeenten beleggen van bewindvoering. Verworpen.
- Amendement (19) van het lid Kat over het verbeteren van de positie van de natuurlijke persoon na faillissement. Ingetrokken.

- [Nader gewijzigd amendement \(20\) van het lid Kat c.s.](#) over onvoldoende aflossingsmogelijkheden bij de schuldenaar. Aangenomen.
 - [Nader gewijzigd amendement \(21\) van het lid Kat c.s.](#) over het schrappen van de tienjaartermijn. Aangenomen.
 - Nader gewijzigd amendement van het lid [Kathmann c.s.](#) ter vervanging van nr. 28 over het verkorten van de wettelijke schuldsaneringsregeling. Aangenomen.
 - Gewijzigd amendement van de leden [Kathmann en Maatoug](#) ter vervanging van nr. 23 over het wijzigen van de ingangsdatum van de wettelijke schuldsaneringsregeling. Aangenomen;
- Het wetsvoorstel is met brede steun aangenomen (145 voor, 3 tegen, 2 afwezig).

Moties

- [Motie Kat & Ceder](#) om het verkorten van minnelijke en wettelijke schuldhulptraject met passende begeleiding uit te werken. Aangenomen.
- [Motie Kat](#) om bij faillissement van natuurlijke personen te eindigen met een schone lei als vervolg in WSNP niet billijk is. Aangenomen.
- [Motie Kathmann c.s.](#) om te onderzoeken hoe verstekvonnissen terug te brengen en het anticiperen hierop te beperken. Aangenomen.
- [Motie Ceder c.s.](#) om voor het Meireces concrete maatregelen uit te werken om excessen bij doorverkoop van schulden met winsten wordt tegengegaan. Aangehouden.

Eerste Kamer

Hervormingsagenda Jeugd en Begroting VWS

Dinsdag 24 januari debatteerde de Eerste Kamer plenair met staatssecretaris Van Ooijen over de begroting VWS en de Hervormingsagenda. Aan het debat namen deel: Rik Janssen (SP), Hamit Karakus (PvdA), Ton van Kesteren (PVV), Henk Otten (Fractie-Otten) en Henriëtte Prast (PvdD). Vorige week had de staatssecretaris [antwoorden](#) gegeven op schriftelijke vragen van de Kamer. Daar werd in het debat een paar keer naar verwezen.

De essentie zat in de bijdrage van Karakus. Hij verklaarde te spreken niet alleen namens de PvdA maar ook namens GroenLinks, Groep Nanninga, VVD, CDA, SGP, D66, OSF, CU en 50+. Al deze partijen hebben elkaar gevonden in hun zorgen over hoe het nu gaat met de jeugdzorg. Hij is blij dat de staatssecretaris de zorgen die deze partijen hebben meeneemt in de gesprekken over de Hervormingsagenda. Daarmee is de Eerste Kamer nu niet de plek waar het gesprek over de Hervormingsagenda moet worden gevoerd; het is aan het rijk en de gemeenten. Tegen die achtergrond vindt hij het niet verantwoord de begroting van VWS nog langer aan te houden. De Kamer zal de ontwikkelingen rondom de jeugdzorg en de Hervormingsagenda nauwgezet volgen. Hij houdt de staatssecretaris aan zijn toezegging de Kamer uiterlijk 1 maart te informeren over de voortgang. Karakus kondigt nu al aan na 1 maart een mondeling overleg te willen voeren over de voortgang en over de inhoud van het akkoord als dat al bekend is. Als de Kamer het oneens is over de koers kan er vervolgens een debat worden aangevraagd.

Van Ooijen begon zijn termijn met te stellen dat hij de zorgen van de Kamer begrijpt. Hij zit nu echter midden in de onderhandelingen met gemeenten en die voer je nu eenmaal niet via het parlement. Hij

constateerde dat er knelpunten zijn als oplopende wachtlijsten, stijgende vraag bij gemeenten bij ontbrekende menskracht en de financiële houdbaarheid van het stelsel. Dat moet beter en daar is iedereen het over eens. Vervolgens schetste hij de vijf leidende principes en drie randvoorwaarden voor de Hervormingsagenda. Het is niet gelukt er voor de kerst uit te komen; hij hoopt dat er nu spoedig een akkoord ligt en zegde toe de Kamer voor 1 maart te informeren. Maar voordat er een akkoord ligt, zijn er nog een paar stevige noten te kraken, waarbij hij expliciet de financieel-bestuurlijke afspraken tussen rijk en gemeenten noemt. Over de risicoverdeling zei Van Ooijen afspraken met gemeenten te willen maken die recht doen aan de verhoudingen. Hij is bereid de risico's van het niet halen van de afspraken te betrekken in de onderhandelingen.

Rik Janssen benadrukte het belang dat het rijk en gemeenten snel tot een akkoord komen; de kinderen wachten er op! In tweede termijn concludeerde hij dat we niet veel zijn opgeschoten met dit debat. Hij riep ook de VNG op haast te maken. Hij voerde nog een interessant interruptiedebatje met Van Ooijen over de vraag wat leidend was: een kwalitatief goed jeugdzorgstelsel dat leidt tot een bepaalde financieringsbehoefte of omgekeerd: je hebt een budget en beziet wat je daarvoor kunt doen. Van Ooijen redde zich er uit door te stellen dat de twee geen losse elementen zijn. Ze zijn met elkaar verbonden. Het gaat hem om een kwalitatief goed en financieel houdbaar stelsel.

Henriëtte Prast ging vooral in op zoönosen en op preventie. Ze pleitte ervoor sport weer een verplicht onderdeel van het curriculum van het MBO te maken. Ze was de enige die moties indiende:

- motie van het lid [Prast c.s.](#) over terugkeer van het sportonderwijs in het curriculum van het mbo (EK, K). Van Ooijen zie hierover dat dit onderwerp in de portefeuille van de minister van OCW zit en dat die voor de stemmingen een appreciatie zal geven;
- motie van het lid [Prast c.s.](#) over financiële compensatie voor zorgverleners met long-covid (EK, L). Van Ooijen ontraadde de motie.

De bijdragen van Van Kesteren en van Otten waren vanuit het oogpunt van de Hervormingsagenda niet van belang. Opvallend was dat Otten aankondigde tegen de begroting te zullen stemmen, omdat de financiële huishouding van het ministerie niet op orde is. Hij baseert zich op een Rekenkamerrapport als onderbouwing van dat oordeel.

De stemmingen over de moties en over de begrotingswet zijn op dinsdag 31 januari.

Brussel



Europees Parlement: Openbare hoorzitting over monitoren cohesiebeleid en NextgenerationEU

Op 23 januari vond er een openbare hoorzitting plaats bij de leden van de Begrotingscommissie. Het doel van deze hoorzitting was om inzicht te krijgen over het monitoren en controleren van de faciliteit voor herstel en veerkracht (EU Herstelfonds) en het cohesieprogramma van de periode 2021-2027. Verschillende experts kregen de beurt om hierover een korte presentatie te geven. Uit het onderzoek van Mw. Nguyen van Hertie School Jacques Delors Centre in Berlijn bleek dat snelheid van het implementeren van de fondsen van groot belang is. Iets wat buiten de macht van het Europees Parlement valt. Naast snelheid werd het duidelijk dat lidstaten vaak aarzelen om de geldstromen te

onderzoeken en dat een tweede paar ogen ervoor kunnen zorgen dat het geld beter besteed wordt. Dhr. Blok van de Europese Rekenkamer merkte op dat het verschil tussen het managen van de faciliteit voor herstel en veerkracht en het cohesieprogramma ook zorgt voor meer administratie. Daarnaast bestaat niet genoeg helderheid over de doelen die niet resultaatgericht genoeg zijn.

Zowel Mw. Cretu (S&D, sociaaldemocraten) als Mw. Hohlmeier (EVP, Christendemocraten) waren teleurgesteld dat de Europese Rekenkamer niet meer informatie tijdens de implementatiefase van de fondsen met het parlement heeft gedeeld. Ze menen dat veel geld verspild is door een te slecht controlemechanisme en dat lidstaten fouten hebben gemaakt met het uitgeven van de budgetten. Volgens Mw. Hohlmeier zijn er veel problemen met de aanbestedingsprocedure en ze vraagt zich af of de fondsen uiteindelijk wel wat opleveren op economisch vlak. Ook merkt ze kort op dat regio's erg verschillend worden behandeld door de lidstaten en dat er dus verschillen zijn voor de economische groei van de verschillende regio's.

Komende voorstellen Europese Commissie

Datum	Relevante voorstellen
08-02-2023	Doelstellingen inzake veerkracht bij rampen
14-02-2023	Herziening van de CO2-emissienormen voor zware bedrijfsvoertuigen
22-02-2023	30 jaar interne markt
01-03-2023	Verkeersveiligheidspakket
22-03-2023	Regeling onderbouwing milieueclaims
Maart (wnm)	Herziening hervorming ontwerp interne elektriciteitsmarkt van de EU

Kabinetsappreciaties Europese voorstellen (BNC-fiches)

Datum	Relevante BNC-fiches
18-11-2022	Verordening Interoperabel Europa

Consultaties Europese Commissie

Datum	Onderwerp	Type
03-02-2023	Bestrijding van verpakkingafval – herziening van de regels	Feedback t.b.v. adoptie
03-02-2023	Certificering van koolstofverwijdering	Feedback t.b.v. adoptie
08-02-2023	Screening, registratie en toezicht op asbest	Openbare raadpleging
10-02-2023	Grensoverschrijdende gezinssituaties – erkenning van ouderschap	Feedback t.b.v. adoptie
10-02-2023	Belastingfraude en -ontwijking – aanscherping van de regels voor administratieve samenwerking en uitbreiding van de uitwisseling van informatie	Feedback t.b.v. adoptie
13-02-2023	Europees Parlement: Openbare hoorzitting over monitoren cohesiebeleid en NextgenerationEU	Openbare raadpleging
15-02-2023	Een alomvattende aanpak van de geestelijke gezondheid	Openbare raadpleging

23-02-2023	Horizon Europe: tussentijdse evaluatie	Openbare raadpleging
21-03-2023	Bestrijding van mensenhandel – herziening van de EU-regels	Feedback t.b.v. adoptie
17-03-2023	Betalingsachterstand — actualisering van de EU-regels	Openbare raadpleging
22-03-2023	Europees kwalificatiekader voor een leven lang leren – evaluatie	Openbare raadpleging
12-04-2023	Europees Fonds voor regionale ontwikkeling & Cohesiefonds 2014-2020 — evaluatie	Openbare raadpleging

Commissieagenda

Datum	Onderwerp	Soort overleg
31-01-2023	Wijziging Verkeerswet voor implementatie van het kader voor lichte elektrische voertuigen	IN
31-01-2023	Te ontwikkelen instrumentarium Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)	TB
01-02-2023	Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)	CD
01-02-2023	Wijziging van de Wet experiment gesloten coffeeshopketen in verband met de toevoeging van een elfde gemeente aan het experiment	IN
01-02-2023	Brandweer en crisisbeheersing	CD
02-02-2023	PFAS en gezondheidseffecten	CD
02-02-2023	Systeemtransitie en klimaatbeleid na 2030	CD
08-02-2023	Stikstofproblematiek	CD
08-02-2023	Armoede- en schuldenbeleid	CD
08-02-2023	Uitvoeringsbrief inburgering (32824-380)	SO
09-02-2023	Woningbouwopgave en koopsector	CD
09-02-2023	Verzamelwet gegevensbescherming (36264)	IN
09-02-2023	Eindadvies Beleidstafel wateroverlast en hoogwater	SO
14-02-2023	Voortgang versterking VTH-stelsel	SO
15-02-2023	Inzet algoritmes en data-ethiek binnen de rijksoverheid	CD
15-02-2023	Klimaat en Energie (algemeen)	CD
15-02-2023	Grenseffecten van fiscale regelingen, accijnzen en btw	CD
15-02-2023	Invorderingsstrategieën Belastingdienst en Toeslagen	SO
16-02-2023	Autobelastingen	CD
16-02-2023	Wet plan van aanpak witwassen	IN
16-02-2023	Initiatiefnota van de leden Michon-Derkzen en Haverkort over de aanpak van illegaal vuurwerk (36251)	SO

16-02-2023	Gesprek met de Nationale ombudsman over rapport 'Beloftes maken schuld'	TB
21-02-2023	Vreemdelingen- en asielbeleid	CD
21-02-2023	ICT bij de Belastingdienst	TB
22-02-2023	Drugsbeleid	CD
22-02-2023	Toeslagen	CD
22-02-2023	Openbaar vervoer en taxi	CD
22-02-2023	Klimaatakkoord gebouwde omgeving	CD
22-02-2023	De enorme stijging van het aantal mensen met een psychische stoornis	RTG
23-02-2023	Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en Stikstofproblematiek	CD
09-03-2023	Actieve mobiliteit (wandelen en fietsen)	CD
09-03-2023	Elektriciteitsnet, energie-infrastructuur & RES	CD
16-03-2023	Wet open overheid	CD
27-03-2023	Water en Bodem sturend	NO
29-03-2023	Criminaliteitsbestrijding, ondermijning en georganiseerde criminaliteit	CD
30-03-2023	Strategische keuzes bereikbaarheid	CD
30-03-2023	Vreemdelingen- en asielbeleid	CD
30-03-2023	Uitvoering sociale zekerheid	CD

CD	= Commissiedebat	RTG	= Rondetafelgesprek
Ges	= Gesprek	SO	= Schriftelijk Overleg
In	= Inbreng verslag (wetsvoorstel)	TB	= Technische Briefing
NO	= Nota Overleg	FV	= Feitelijke Vragen
Pet	= Petitie	WO	= Wetgevingsoverleg

Plenaire agenda

31 januari – 2 februari (week 5)

- Debat over het eerste deelrapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid inzake de coronacrisis
- 36 169 Wijziging van de Klimaatwet
- 36 171 Wetsvoorstel strafbaarstelling gebruik persoonsgegevens voor intimiderende doeleinden (doxing)

7 – 9 februari (week 6)

Het VNG Lobbymemo wordt gemaakt door:

Den Haag: Eric de Rijk, Richard van Vliet en Jesse de Jong-Paalfvast
Brussel: Team Europa

- 35 386 Initiatiefvoorstel Klaver en Ouwehand voor invoering van een vuurwerkverbod voor consumenten (voortzetting)
- 35 985 Wijziging van de Mededingingswet in verband met aanpassing van de bepalingen over markt en overheid
- 35 942 Wet rechtspositie gesloten jeugdhulp
- Tweeminutendebat Verkeersveiligheid en wegen (CD 6/12)
- Tweeminutendebat Jeugdbescherming (CD 1/12)
- Tweeminutendebat Leefstijlpreventie (CD 14/12)
- Tweeminutendebat over Uitvoering motie Van Raan c.s. over end-to-endencryptie in stand houden (26 643, nr. 908)
- Tweeminutendebat Besluit activiteiten leefomgeving en het Omgevingsbesluit i.v.m. het beperken van emissies van kooldioxide door werkgebonden personenmobiliteit (33 118-234)

14 – 16 februari (week 7)

- 36 130 Wet goed verhuurderschap
- 36 160 Voorstel van het lid Leijten tot invoering van het correctief referendum